

Nro. 8.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 27-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Nagy Britannia.

Irlandiában, a' Londoni tudósítások szerént, lassan lassan helyre állítódik a' belső tsendefség. A' pártos lakosok közül külömbkülömbféle tsatakban el hullottaknak a' száma 24000 emberre tétetik; a' még életben maradtak is engedelmeskedvén a' közöttök hi hirdettetett Kir. proclamatiónak, fegyvereiket és vezérjeiket a' Kir. seregek kezekbe adják; és ha így fog a' dolog menni nem sokára tsak a' szomorú nyomdoka marad (a' mostani Irlandiai veszedelmes pártütésnek.

Pith minister, a' ki minapi duellirozásától fogva sem a' Parlamentum gyűléseiben, sem a'

Kir. udvarnál meg nem jelent, hanem beteges állapotja miatt töbnire falusi jószágában lakott, *Julius 5 ikén* el ment *St. Jamesbe* a' Király udvarlására, a' melly alkalmatossággal, hosszasan beszéllett vele magánosan ő Felsége.

Úgy lattzik, mintha a' *Londoni* ministerium is el hitette volna már azt magával, hogy a' *Tuloni* Fr. flottán lévő Fr. seregek nem másuvá, hanem Egyiptomon keresztül a' napkeleti Indiára fognának marsirozni, mellyre nézve parantsolatot is adott ki az ott lévő N. Britanniai hadi és hajó seregeknek meg szaporítások végett. — A' *Portugalliában* lévő Anglus seregek is oda fognak vitettetni, a' mellyeket *Blankett* Commadore vezérlése alatt egy flotta fogja kíséni. Ennekfelette, a' leg nagyobb sietséggel 6. regement katonáság fóg oda küldettetni.

Az a' flotta is, a' melly a' *Jó Reménység* fokától ennekelötte már ki indúlt, az Afrikai északi tenger partok és *Ile de France* 's *Burbon* szigetek közt mondatik vigyázni.

Lisabonából iratik, hogy azok a' *Marsiliabeli* hajósok, a' kik leg jobban értének a Levantai kereskedéshez, már egynéhány hólnapokkal ennekelötte ki küldettettek volna az Egyiptomi tengeri partoknak meg vizsgálására, és hogy az azon tartományban lévő Fr. Consul, az oda való gazdag Zsidókra bizta volna azt, hogy mindenféle tábori eleséget szereznének, és vitettetnének az *Alexandriai*, *Rosettei*, és *Damiettei* magazinumokban. Ennekfelette, hogy még tavaly nyáron egy Fr. hadakozó Saluppe küldetett volna *Ile de France* nevű Fr. szigetből a' veres tengerre, az azon lehető hajokázás módjának szoros meg vizsgálására.

„Mindezekből, így szól egy *Londoni* közönséges levél, azt a' következeft lehet tsinálni, hogy a'

Bonaparte fő vezér tengeri expedíciójának első tárgya Egyiptom, második tárgya Angliának napkeleti Indiai örökségei légyenek. E végre Egyiptom fog az ölzve gyűlésnek hadi piacza lenni, a' hová ő idővel új coloniát, avagy lakosokat fogna bé ültetni. Meg lehet; de, *igy beszél továbbá a' Londoni levél*, a' míg ő napkeleti Indiai örökségünkhöz juthatna, számtalan nehézségeken kell nékie által menni. Tagadhatatlan dolog, hogy a' leg jobb idő czikkelyét választotta az *Egyiptomba* való menetelre, a' hová *Junius* havában, hogyha kedvezők a' szelek, 14 nap alatt könnyen el mehetnek a' *Marziliái* magános hajók. De *Alexandriának* kettős, és eléggé tágas kikötő helyei telyességgel nem bátorságosok, és az Egyiptomi tengeri partoknak elégtelen mélységek miatt, igen nehéz és veszedelmes a' szárazra való kiszállás. Az Egyiptomi kikötő helyekbe való bé evezés, sok helyen, tsak nem minden esztendőben lehetetlené tétetődik a' *Nilus* vize által oda hordatott főveny halmok miatt.,,

„És ambar oda juthasson, 's hadi népével együtt szerentséssen ki szállhasson is a' szárazra *Bonaparte*, de még onnán is igen sok akadályokon kellene nékie erőt venni Indiára való útjában. Az Egyiptomi *Mammelukok* ugyan, avagy *Renégatok*, az az, a' Mahometána vallásra állott keresztények, a' kik 8000 főből álló katonaságot tartanak, a' magok állapotokhoz képpelt, nem nagy akadályt fognak tenni a' Francziáknak, de 2) hol veszi azon ármádia a' táplálását, egy olly tartományban, a' melyben telyességgel semmi policzia nintsen, és ha Francia hajók vinénének is utánna eléséget, bizonyosán el fogdosnák azokat az Anglus hajók. — 3). A' tudós utazóknak jegyzéseik ízerént, igen veszedelmes szokott lenni a' veres tengeren, s kivált annak északi részén való hajokázás. — 4) Az idegen hajosok előtt isméretlen ez a' tenger, az oda való

hajósok pedig tudatlanok. — 5). Az artilleriának, és tábori munitzióknak által vitetések tsak nem egész lehetetlenség. — 6). Lehetetlen a' Francziának *Isle de France* mellett annyi szállító hajókat öszve szerezni, a' mennyi a' Fr. armadiának, és bagazsaiaknak, *Jeddából* a' *Malabáriai* szigetekbe való által vitelekre meg kívántatik. — 7) El nem kerülketik az Indiai vizekben lévő Angliai hajóknak szemes vigyazásokat. 8) Bátor ki szállhatnának is a' Fr. seregek *Indiába*, de még is a' hosszas és nyomoruságos hajokázás, az ellenség esméretlen földjén való utazás, a' szokatlan levegőég, 's több eféle előre nem látatható környülállások miatt, annyira meg fognak azok kevesítettetni, hogy, hatsak más váratlan történetek közbe nem esnek, semmi okok nem lészzen az Indiai Anglus örökségeknak a' töllök való félelemre.,,

Az Angliai közönséges levelek is ki calculálták már azt, hogy két uton mehet *Bonaparte* *Alexandriából* napkeleti *Indiába*. Az *első* és rövidebb 557 Német mélföldet foglal magában, a' mellyekből szárazon, és *Szyriának* igen heves pusztaságain 193, a' vizen pedig 364 mélföldet kelletik tenni. — A' *2-ik* és hosszabb út 857 Német mélföldre nyúl ki, a' mellyekből szárazon, *Suezen* keresztül tsak 10; vizen pedig 847 mélföldet kell utazni.

Az Angliában lévő Fr. fogoly katonáknak feltseréltetésekre, ismét egy *Niou* nevü Agens küldett *Londonba*.

Francia Respublika.

A' Fr. Directoriumnak azon végzése, melly a' *Párisban* titkon lappangó Anglusoknak, 's több gyanús idegen nemzetbeli embereknek ki keresésekre nézve, a' házaknak éjjeli meg visgaltatásokról *Julius 6-ikán* hozatott vala, még azon napon a' több

Franczia Respublika Departamentumjaira és várasaira is ki terjesztetett.

Annak hitelesebb való tételére, hogy a' *Tuloni* Fr. Expeditionnak, bizonyosan az Anglusoknak napkeleti Indiában való örökségeiknek el foglalattása lett legyen a' leg főbb tárgya, abból akarják a' Parisi közönséges levelek meg mutatni, hogy az ennekelötte 7 vagy 8 hólnappal *Richery* Admiralis kormányja alatt *Brestből* ki evezett 6 linea hajóból, és egynéhány fregatból álló Fr. flotta, melynek czéllya titokban tartatott, és azóltatól fogva arról senki nem is emlékezett, egyenesen napkeleti *India*ba utazott, olly véggel, hogy a' Pársiai tenger öblében varja el, 's vigye tovább a' *Bona parte* vezérlésére bizatott armádiát.

A' Fr. Réspublikának belső osztályaiból A. Belgiomba marsirozott Fr. seregek, egynéhány napig tartott pihenések után, a' *Moguntziai* armádiához menni parantsoltattak. Minden ezen armádiától szabadsággal honnyaikba botsattatott hadi tisztek és köz katonák parantsolatot vettek a' hadi Ministertől, *Scherer* Generalistól az eránt, hogy minden késedelem nélkül mennyenek vissza azon seregekhez, a' melyekhez tartoznak. Az ezen armádiát eddig commandirozott *Hatry* Generalis, a' Batáviai Respublikában lévő Fr. seregeknek, az ezeket commandirozó *Joubert* Generális pedig a' *Moguntziai* armádiának fő vezérjeive tétettek.

Az Angliai Fr. armádiának mostani fő vezérje *Kilmaine* Generalis a' *Belgiumi* tenger partoknak, 's az azok mellett táborozó Fr. seregeknek és védelmező készületeknek meg vizsgálásokra ment. — Zélandiának fő és erős városa *Flessinga*, melly a' *Scaldis* vizének Német tengerbe való be omlásánál fekszik, újabb erősségekkel szaporittatik, és mivel az Anglusok által minap el rontatott, *Slykeni* vizi tsatornák már jobbadon helyre állitattak,

azokon *Ostendebe* fognak menni a' Scaldis vizében ki készítettett hajók. — A' *Dünkerkai* kikötő helyben is egy flottilla, avagy flottátska készítettett ki, melly tizenkét 36 — 12 ágyus hadakozó hajókból áll, és ennek is nem sokára ki kell onnan a' tagas tengerre evezni."

A' *Szelzi* Conferentiáknak végzések után *Francois Neufchateau* Ex-Director, onnan lett elmenetele előtt, illyetén foglalatú levelet irt az Alsó Rénusi Osztálynak Centralis Kormányfőszékjéhez: „Polgárok! mivel már vége vagyon az én követségemnek, innen el megyek, hogy számot adjak arról a' Fr. Directoriumnak; mellynek hatalmába áll annak közönségesse való tétéle. — Mondhatom, semmi nints abban, a' mi nyughatatlankodásra való alkalmatosságot szolgáltatathatna. Ide nem hagyhatom addig *Szelzet*, mig a' Kigyelmetek erántam való jó indulatját, és ezen Osztálynak hozzám mutatott jóságát meg nem köszönöm 's. a. t. Páris felé vett utjában *Julius 7-ikén* *Moguntziában*, 9-ikén *Koloniában*, 12-iken *Achenben* vólt, és mulatott is egy kevéssé, 's mindenütt nagy tisztelettel és emberséggel fogadtatott.

Olasz Ország:

A' Turini Udvarnak *Majlandba* küldetett követje *Marquis de St. Marsan*, és *Brüne* Fr. Generalis között szerzett békeséges alku, 12 czikkelyt foglal magában, mellynek 1. 2. 3. 4. 5. és 6-ik csikkelyei egyenesen a' Féls. Szárdiniai Király Statusainak külső és belső tsendességét tárgyazzák, és erre való nézve határozatott az is meg, hogy a' Turini kastélyba Fr. őrizet helyhezettésen, úgy mindazáltal, hogy az azt commandirozó tizt az abban lévő Kir. kormányozó tiztnek hire 's meg egyezése nélkül, semmit leg kisebbet is ne mivelhelsen, és hogy a' kastélyba bé menő Fr. katonák sem a' városba bé menni, sem annyival inkább,

a' lakosoknak terhekre , és sérelmekre lenni ne mére szellyenek. —

A' 7 ik cikkely ereje szerént, tsak két' hólnapig fog azon kastélyban a' Fr. katoná örizet lenni, hogyha mindazáltal az alatt a' Szárdinai Király és a' Fr. Directorium ezen tárgy eránt más végzést hoznának, még továbbá is. 8) tsak egyedül az Alessandriai kastély hagyattatik meg a' Fr. truppok birtokában. — 9) hogy a' Fr. seregek kezében lévő *Coni*, *Tortonai*, *Cherascoi* és *Cévai* erősegekre nézve egy Franczia, és egy Piemonti hadi tizt határozzák meg azokat a' tárgyakat , a' mellyek az egymásközt való jó hármóniának és tsendefiségnek fenn tartására szükségesek lesznek. 10). Arra kötelezte magát a' Fr. Directorium, hogy nemtsak *Piemontnak* belső tsendefiségét állandóul fenn tartani kívánnya, hanem hogy azoknak, a' kik a' Szárdinai Királyi igazgatást valaha meg háborítani igyekeznek, sem egyenesen, sem távólról, soha segítségekre nem leszen. A' melly végre 11) Piemontnak határain egy hirdetményt fog *Brüne* Generális közönségessé tétetni, és a' tsendefiségnek állandóul való fenn tartására, minden kezében lévő eszközökkel élni. — 12.) Sem a' *Liguriai*, sem a' *Cisalpina* Respublikáknak meg nem fogja azt engedni, hogy valaha bántásokra légyenek a' Szárdinai Kir. Statusoknak.

Ezen Conventionak végződése után néhány napokkal, ugymint Julius 3-ikán, egy 1800 főből álló Fr. katonaság ment-bé a' *Turini* kastélyba, a' melly napon *Turin* várasa , és azon tartomány lakosainak meg nyugtatásokra egy hirdetményt tétetett közönségessé a' *Turini* fő Kormányozó, *Marchese de Thaon*. Ebben nyilván elő adja azokat az okokat, a' mellyek a' *Turini* kastélynak Frantziák kezébe való adatására indította a' Fels. Királyt, ugymint a' Liguriai Respublika által ellene inditatott, nem várt, és nem is érdemlett ha-

dat; az ennek, és Piemonti partos jobbágyainak kedvező hadi szerentsét, a' háborúnak kétséges ki menetelét, a' hadi terhek alatt már is nagyon nyögött kedves jobbágyainak megkönnyebbitéseket, a' mostani háborúnak Francia Respublika közbenjárása által lett félbe szakadását, és a' külső 's belső tsendefségnek helyre lett állítását, 's ennek allandóul való fénn tartatását.

A' *Turini* udvar és *Liguriai* Respublika közt Fr. Directorium közbe járása mellett szerzett békecségnek egyik cikkelyében az is meg határozott, hogy a' Piemonti partos jobbágyokra nézve örökös amnestiát, avagy meg bocsátó kegyelmet hirdettetne ki a' Király. Tellyesítette is Felsőleges igirétét Junius 29-ik napján közönségese tétetett hirdetményében, a' mellyben azoknak, a' kik ezen környülállások közt idegen tartományokban le telepedni kívánnak, tellyes szabadságot ad Piemonti ingó és ingatlan jószágaiknak el adatására.

Német Ország.

A' Rastadi Congressusnál lévő Fr. deputatus ministerek, ugymint: *Bonnier*, *Jean Debry* és *Roberjot*, által adták a' Német Orzági békecséget eszközlő deputationak azon directorialis végzél, a' melly által nékiek tellyes hatalom adattatott a' békecségnek tökéletes el végzésére, és magok kéz írásaikkal való meg erősítésére.

A' *Julius* 20-ik napján, 6-ik szám alatt költ *M. Kurirnak* 94-ik lapján félbe szakadott Imperialis végzésnek további folytatása.

„A' mi az utólsó Fr. Jegyzésben említett ó és új *Breysak* közt épitetendő commercialis hidat illeti, arra azt jegyzi meg az Imperialis Deputatio, hogy minthogy már illyetén hid vagyon azon környéken, szükségtelen volna más commercialis hidat

építeni; és ámbár nagy szükség volna is arra, még is azt a két Rénussal határos Statusnak hire, 's meg egyezése nélkül mivelni nem lehetne; következésképen nemcsak a' szomszéd Német Fejedelmeknek, hanem a' Császárnak is meg kellene jannak építésében egyezni."

„Ugy tapasztalta az Imperialis Deputatio, hogy már múlt hajlandób legyen a' Fr. Kormányzék a' Rénus tulsó partyán lakó Német Országi nemeseknek örökségeiknek birtokában való meg hagyásokra, úgy mindazáltal, hogy őket bizonyos határok közzé szorittsa. Úgy de sok örökségek találatnak azon a' környéken, a' mellyek noha csak nemes fundusok, mindazáltal ollyatén Statusokhoz tartoznak, a' kiknek vokok és székek vagyon az Imperialis Diétán. Tehat olly bizodalomban vagyon az Imp. Deputatio, hogy ezekre nézve nemcsak semmi helye nem leszen a' Fr. Kormányzék által ki nyilatkoztatott modificationnak; sőt inkább a' békeiségnek tökéletességre leendő menetelég meg fogja őket örökségeiknek szabados birasában hagyni, azokat és az azokból való jövedelmeiket a' sequelstrum alól fel szabadítani, eddig szenvedett károkat vissza téríteni, és meg fogja engedni, hogy azokat, vagy azon módon tovább is birhassák, mint eddig birtak, vagy pedig minden taksa és adó nélkül eladhassák.

Utollyára akként nyilatkoztattak ki magokat a' Fr. ministerek utolsó Jegyzésekben, hogy az egyházi Institutumoknak *dependences*-ei a' Rénuson túl a' Fr. Bepublikához, a' Rénus jobb partyán lévők pedig az Imperiumhoz tartozzanak. Ezen szókat *Dependences, Etablissements ecclésiastiques*, sokféle értelemben lehet venni, p. o. ide tartoznak, az úgy nevezett *Pia Corpora*, az az, az Universitasoknak, Oskoláknak, isputályoknak, az Özvegyek és árvák' szamokra rendelt kasszáknak, közeségeknek, és más világi Társaságoknak örökségeik, és tehetségeik. Ezokáért szükség lészen előre meg határozni, mit értettnenek legyen a' Fr.

deputatusok a' *Dependences*-eken? fekvő vagy ingó jószágokat e'? mit kellyen a' töke pénzekkel mivelni? Ingyen kapja e' meg azon *dependenceseket* az, a' kinek azok adattatni fognak? Tsak a' mostani terhekkal fogja e' azokat meg kapni, vagy pedig több terhek is fognak azokra vettetni? végtére, kiknek fognak azon *Dependences*-ek adattatni."

„Az Imper. Deputatiónak azon jegyzéseire, a' mellyeket Martiusnak 3-ik, 11-ik, és Majusnak 18-ik napjain a' Fr. deputatusokkal közlött, mind ekkorig semmi választ nem adtak. Ahozképeft szükség leszen azokat is, mint igafságos felteteleket jól meg fontolni, azokra ugy, mint illik, és a' mint az Imp. Deputatio reményli, felelni, és a' Fr. Kormányfzéknek azon mértékletelségét, mellynek más alkalmatofsággal is elegendő próbáit adta, a' Német Birodalom eránt mostanis ki nyilatkoztatni."

A' Prussziai uralkodó Királyné Julius 13-ik napján *Charlottenburghan* le betegedvén, szerentsésesen egy herczeg asszonykát szült e' világra. — A' Kir. hódolásnak alkalmatofságával, 300 tallért ajandékozott a' *Berlini* Zsidóság az invalidus katonák számára, egymás valaki pedig 200 tallért — Julius 7-ik napján igen fényes bál vólt a' Királyi várban, mellyre a' Kir. herczegek 's herczeg asszonyok, az ott lévő Európai udvaroknak követjei és a' *Berlini* uraság is meg hivattattak. A hivatalosok, az úgy nevezett tágas fejer palotában tánczoltak, melly rendkívül való fényességgel kivólt világosittatva. — A' bált gazdag vendégség követte.

Elegyes Dolgok.

Az Orosz Birodalomnak fekete tengeren lévő hadí ereje, tizenöt 74 ágyús linea hajóból; hat 50 ágyús fregatból; hat 36 ágyús fregatból; hat 28 ágyús fregatból, és három 12 ágyús kutterből áll, ide nem számlálván azokat az evező lapátos

hajókat, a' mellyeknek nagy hafznok lehet a' flotta mellett. Mind ezek a' hajók, a' midön kedvező szél szolgál, 24 óra alatt a' Konstantzinapolyi canalisban lehetnek. — Az Orosz Császár világos engedelmé nélkül, semmi idegen nemzetbeli embernek nem szabad azon Birodalomba bé menni. — Hét Irlandiai Catholicus püspökök igen szép és hathatos pasztori leveleket küldöttek, 's hirdettettek ki az alattok levő megyékben, a' mellyek által a' Királynak és törvényeknek tartozó engedelmeésre intik és kérik a' lakosokat. — A' Cisalpina Respublikában is meg tiltatott az Anglus miveknek és portékáknak bé vitetése és arultatása. — A' Liguriai hadi seregek egészlen ki költöztek a' Szárdinai koronához tartozó Piemonti tartományokból; e' mellett az Insurgensek is le tették fegyvereiket, minekutánna közönséges amnestia hirdettetett volna kiközöttök. — A' Máltai fog házakban 4500 muzulmanokat találtak a' Francziak, a' kik t. i. az Afrikai rabló hajókról a' Máltai hajosok által el fogattattak. Ezek fel fognak azon Máltabeliekkal tseréltetni, a' kiket a' közép tengeren a' muzulmanok el fogdosztak. — A' Toskánai nagy herczegség ármadiája 20000 emberre szaporitatik. — Melly szorgalmatos fonók legyenek az Angliai hajadonok, meg tettik a' következő példából: Egy Narragh-Mórei kis asszony *Kenting Márta* 6. jutalmat tett fel azoknak számokra, a' kik legserényebben, és leg fajnabb fonalat fognának fogni. Ezen jutalmaknak el nyerésére 40 hajadonok gyűltenek öszve rokkáikkal együtt a' nevezett kis asszony háza előtt való tágas piaczra, és idejek vagy korok szerént egy nagy circulusba ültek, mellynek közepére tétetett asztalra helyheztettek a' jutalmak, a' mellyek igen szépen készült rokkákból állottanak. Az első jutalom mellé egy szép fejkötő, és egy betses bársony színű selyem materiából való palást; a' másodikhoz hasonlóképen egy szép fejkötő, és egy himzett virágos muselinből tsinált előkötő vóltak ragasztatva. — A' kis asszony által

adatott jelre egyszeriben a' 40 rokkák kerekei mind meg indultak, és az egész fonásbeli vetélkedés alatt jádzottak a' muzsikások, melly vetélkedés minekutánna egy egész órát tartott volna, a' fonalak meg vizsgálattak, és a' legserényebben 's legfajnabban fonó hajadonoknak adattattak a' jutalmak, a' néző sokságnak jelenlétében. Annakutánna tánczba ugrottak a' fonó hajadonok, és az egész este külömbkülömbféle frissítő italokkal és süteményekkel meg vendégeltettek, két sátor alatt, nemcsak ő magok, hanem az oda gyült kedveseik és rokonjaik is. Hasonló mulatsággal töltötték el azon estét a' nevezett *Lady*, vagy kis ásszony szüléi házába gyülekezett szép vendégek. *Igen jeles ösztön az industriára.*

Nemcsak illy tsekélységekben, hanem közönségesebb hasznú dolgokban is szoktak Angliában vetélkedések lenni. *Arthur Young* igen hires Anglus mezei gazda egy olly szántó eszköz nemét talált, mellyel nemcsak jobban, hanem rövidebb idő alatt, és kevesebb marhával lehet szántani, mint a' régi szántó eszközökkel. Ő, találmányának hasznos voltát közönségesen meg akarván mutatni, egynéhány gvinéből álló jutalmat tett fel annak, a' ki leg jobban, leg kevesebb iga vonó barommal, és leg rövidebb idő alatt fel fogná a' ki mutatandó földet szántani. (Egy gviné 9 forintot, 16 krajtzárt és 2 pénzt teszen Angliában.) A' vetélkedés a' múlt télen történt a' *Suffolki* Grófságnak *Lewes* nevű mező várasában, mind a' vetélkedők, mind a' nézők nagy számmal gyülvén a' vetélkedésnek piaczára. A' jutalmat adó biráknak előülője amaz Európában leg hiresebb mezei gazda *Sir John Sinclair* volt. Hat szántók szántottak egymás mellett, mindenik különös szántó földet. A' *Young Arthur* bérese 2. ökörrel és maga volt mind az ostoros, mind az eke szarva tartó. — A' többi mind négy négy ökröt fogott szántó ekéje eleibe, és más volt az ekeszarva tartó 's más az ostores. Még is mindazáltal 5 ora és 60 minutum alatt

egy egész földet meg szántott a' Young bérese magánosan, három vagy 4. minutummal előbb a' többinél, és mindenütt 3. izzel, vagy czollal bellyebb járt a' szántó vasa mint a' többié; következésképen ő nékie itilték a' jelenvólt birák az első jutalmat. — Skotziában is gyakorta esnek illy hasznos vetélkedések a' mezei gazdaságnak nagyobb tökéletességre való vitele végeit. — Az előttünk eléggé esméretetes *Blanchard Bourdó*ban, a' múlt hólnapban 49-edszer utazott a' levegő égbe. *Julius* 10-ikén, *Paris*ban, egy *Garner* nevű aszszony is próbát tett a' levegő égbe való hajókázással, a' melly szerentsésfen is végbe ment. A' fel repült ballon 4 óra mulván botsátkozott le a' földre. Mivel ő vólt az első az aszsonyi nem közt, a' ki a' levegő égbe fel menni bátorkodott, 200,000 embernél több nézői vóltak. — *London*ban nem kevés sensatiót okozott Máltának a' Francziák által lett el vétetése.

*

*

*

Néhai bódlog emlekezetü Felséges Mária Kristina a Fő Herczeg Aszszonynak Tek. Nem. Baranya V. Megyének alsó részében helyhez tetett Bélyei Fényes Uradalomnak vólt Kegyes és jól lévő Birto kosának, igen Kegyelmes Anyánknak, még mostanság nem várt szomorú halálán kesergő Versek.

Oh szerentsétlen nap! hát tsak igaz Hír e'
 Hogy meg hólt *Kristinánk* a' mint van az híre.
 Felséges Aszszonyunk, a' mi kegyes Anyánk.
 El költözött tőlünk már hízi *Baranyánk*.
 Így víg nótánk (c), mellyel ditsekedtünk máskor,
 Éppen ilyen idő tájban aratáskor,

(c) Tzélozok az 1793-dik Esztendőben Szent Jakab Havának 2-dik napján — nyomtatásban

A' midön gabonánk már egészen meg ért,
 's Kegyelmes Asszonyunk Neve napjára ért,
 Egészen halotti gyászban öltözködik,
 Szívünk a' bánatok árjával küszködik.
 Mert kegyelmes Anyánk halálának híre
 Emélt, sebeinknek nints gyógyító íre.
 Oda van, ah! oda van leg drágább kintsünk,
 Jó Földes Asszonyunk! (ah kire tekintsünk)
 A' ki a' mint kegyes szemekkel ránk nézett,
 Úgy sok javaival gyakorta tetézt;
 's Bátor, nem esmért is személyesen soha
 Edes Anyánk helyet vólt, és nem mostoha.
 Lelki testi áldás minthogy ékesíté,
 Nyomorúságúnknak tüzet hivesíté,
 Bölts elméje szentül intézte dolgunkat,
 Miólta vezérel s rá bóztak magunkat.
 Uralkodott rajtunk igaz kegyességgel,
 Ritka, 's valójában példás szelidséggel;
 Alatt Valóinak vólt valamint Feje
 Úgy a' rájok folyó jótétek' kútfeje.
 Innét nem tsak Földes Asszony 's Fejedelem
 Vólt; de gyönyörűség, 's népenek védelem.
 Azért ötet köztünk minden Rend siratja,
 Vígaztaltatatlán lévén nagy bánatja,
 A' kinek terheit mindég könnyitette,
 Most szemeit igen még könnyvesítette.
 Minden mint meg annyi bús *Andromedával*,
 Fáraztódik sűrű könnyhullatásával,
Narcissussal válik annyisós kútfővé,
 Ez a' méltó bánat lévén tsak az övé:
 Azok a' Szegények a' kiket segített,
 Vagy egy, vagy más móddal a' kikkel ő jól tett,
 A' kiket a' porból éltében fel emelt,
 Vagy ha vígáztalást várt tőle, 's nála lelt

közönségsé tett Nagy neve napjára írt hálá-
 datos tiszteletem verseire. —

Kiknek zsákjaikat búzával meg tölté,
 Vagy más tekintetben pénzt rájók költé (d);
 Most ezek egy formán jajgatják, 's egy sorban
 Fejek koronája le esvén a' porban.
 Minden jóknak ofztán mutató tüköre
 Vólt *Nagy Anyánk*, a' kit a' halál el töre!
 Istenem! Baranyánk egy szájjal meg valja,
 Hogy e' történetet zokogva fájlalja.
 Balsamot sebünknek csak nálad keresünk
 Ah! ah! meg nem adtad elébbi kérésünk,
 Midön *Nagy Anyánk*nak könyörgénk éltéért:
 Hát jó szível vesszük mit jóságod ránk métt.

(d) Meg jegyzém 1793-dik Esztendőbéli, Szent Jakab Havának 24-dik napjára, a' Néhai Felséges Fő Hertzeg Asszonynak nagy neve napja tiszteletére készített írásotskámban; hogy az üdvezült Fő Hertzeg Asszonyhív Alattvalói eránt ezen alsó Baranyai Uradalmában, midön valamelly szerentsétlenség által megfosztattak vagyonaiktól, különös kegyelmességét méltóztatta tapasztaltatni. Közönségessen pedig több főtéteményei között, az ügye fogyottak segedelmére, minden esztendőnként ezer tallérokat ofztogattatott ki. Most ezt is hozzá adom, hogy szomorú halálát meg előzött betegségében, a' szegények számára, minden Ekklesiákban, külömbség nélkül, az Ekklesiák mennyiségéhez képest, két ízben, szép summa pénzt ofztatott ki, mellyből az arányosság szerént, (Proportio) az ide való Ekklesiának jutott először 15 fl. másodszor 12 fl. 30 kr. Betegségből lett felgyógyulása után pedig minden Ekklesiáknak külömbség nélkül, 10 font vialz gyertyákat; a' Lelki Pásztoroknak 18; a' mestereknek Cántoroknak 4 Rft. a' Harangozóknak 1. Rft. ajándékozni méltóztatott.

Felséges Anyánknak adj már nyugodalmat
 A' világi után örök birodalmat
 De tartsd meg 's éltesd Albert Hertzegünket,
 Kegyelmes Urunkat!, 's kösd bé így sebünket.
 Adjad késő jussunk illy szomorú mára,
 Melly miatt olyanok vagyunk mint a' Mára
 Vagy ha bölts tettzésed éltét határozta,
 's Szent gondviselésed végét közel hozta,
 Világi pályája 's Birodalmi után
 Tsendessen szóllítsd ki, 's az üdvösség után
 Hellyheztesd a' Menyben: örök ditsössége
 Hogy legyen néki is, mellynek nem lessz
 V É G É.

Irta Szalay György Tek. Nem. Baranya Vár-
 megyében, a' néhai Felséges Fő Hertzeg Asszony
 Bélyei Uradalmában lévő Daróczi Reformatus
 Pap, az üdvözült Fő Hertzeg Asszonynak gyá-
 szos kesergője. Szent Jakab Havának 12-dik nap-
 ján 1798.

Híradás.

A' vólt *Mosoni*, most pedig *Magyar Ővári Cs.*
 K. privilegiált szőr matériá és fajn posztó fabri-
 ka kivánnya külföldi barátjainak tudtokra adni,
 hogy ismét meg fogja a' Pesti országos vásáro-
 kat, 's közelébb a' jövő sz. János fő vétele napján
 esendőt látogatni, és arra igen fajn, és középfze-
 rű fajn $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, és $\frac{9}{16}$ — széles posztókat, kazemirt,
 és fél posztókat vinni. Az áruló bóltja a' vásár
 útzában a' *Basilits György*, 26. szám alatt lévő
 házában fog lenni.

*

Egy Bikfalvi *Falka Sámuel* nevű Erdély Or-
 szági származásu, igen jambor, betsületes, és szor-
 galmatos ifjú, hat esztendeig való itt lakása alatt
 olly nagy tökéletességre vitte a' fajn rajzolásnak,
 réz táblára való és betű metzésnek mestersé-
 gét, hogy méltónak itiltetett arra, hogy a' Pesti
 Kir. Universitas Typografiajához 800 forint eszten-
 dei fizetéssel betű metzőnek le küldettesék, a' ho-
 vá ennekelötte három héttel már le is ment.